

ШИНТА, ИНИМЪ ШИ ЛИТЕРАТОРЪ.

№. 40.

ЖОІ, 4. ОКТОМВРИЕ.

1851.

De съв карпації Nord Transilvaniei 1851.

Агътеа лъні сѣнт дела десѣиндареа реѣиментъ-лъї де граніцъ ши функционъреї жрїсїдікїзінеї чї-віле. — Че сѣнт знеле лъні дн консїдератївнеа севкллор ши а тїмпїлор; зн пік де апъ дн петър-їнітїл очезл! Дн кътева лъні нѣ пѣте отъл траѣе о паралелъ днтре стареа маї дїнаїте ши аста де акъм, нѣ агъта маї пѣдїн а фаче о ждї-катъ деплїнъ. Адаогїнд къ пої днкъ нѣ сѣнтет акъм дефїнітїв органїсацїї, че тотъш сар пѣтеа пресѣнїне, ар фї ачесте:

Прїн редїкареа їнстїтутълї мїлітарїс де гранїцъ, везі віне, къ пептръ поноръ сѣѣ фъкът зшзраре дн мѣлте прївїнѣе. Ел ар акъм маї мѣл тїмпъ пептръ економїа са ши кълтївареа пѣтѣнтъ-тѣї, че на мїлітарѣ нѣ авеа аша възъ окасїне а фаче, пептръ къ депрїндереле мїлігаре ши севрїдї-зрїле ши ровогеле ваї мѣлте зїле рѣнеаѣ грънїдї-арїлор дела економїе! — Шїї ши 150 зїле фъчеаѣ. — Съ днтъшпа маї тот деазна, къ трекунд ачесте фънкцїї мїлітърештї, зршаръ зїле пептръ економїе фоарте пепъртїнїтоаре. Де ши поѣеле їнстї-тѣдїшї пот фї пептръ поноръл економїа маї амъ-сврате ши маї фолосїтѣре, тотъш есперїїнда ши тїмпнл днделзнгат тревзе съ апрѣвезе ши съ деа понзлї съ прїчїанъ възпѣтеа лор.

Грънїдїарїї фїнд мїлітарї маї зн севзл, сѣѣ пѣкскът їнтре стрепїте мїлігаре, аѣ врескът ши дн-вѣтрънїт къ еле; лор ле плак ачестеа, днсъ акъм о тѣчѣре адзлнкъ допншїте дн карпацїї їнтре кар-пїї маї пайнте ресзна довелел, ехо їнтълїнд севне-тѣл лор, о тѣчѣре не челеа маї мѣлте локзрї! жзнїтеа петречеа зїлеле тїпеределор дн депрїн-дерї ши фокзрї марцїале, че акъм сѣѣ дат зїтърїї, ши калеа ла лънѣзїре сѣѣ дескїс.

Къ грънїдїарїлор ле паре рѣѣ дѣлъ пердѣтл їнстїтут мїлітарїс, нѣ тревзе съ не тїрѣм дїн зр-тѣтоареле кѣтсе:

1) Соартеа лор чеа трекутъ о шїтїз кѣм аѣ фост. Еї адекъ їнаїте де 1848 кѣнд сѣѣ штерс їовѣрїа, ера оаменї маї словозї, ка мїлігарї ре-спектацїї, де ши кѣ мѣлте севрїдїзрї мїлігаре ши ровогеле днтреїедїї. Соартеа провенїтоаре дїн поза органїсацїїне, кареа ва фї, нѣ о пот преведеа. Апої отъл пѣкскът ши врескът днтрѣн овїчїз се леагъ маї таре де челе трекутте, де ши аѣ фост греле ши амаре, декът де позе орендзелї лѣї векзноскутте, де ши пѣтаї зшоаре сѣѣ маї фолосїтоаре, каре лѣкзр е преа фїреск ла тот ценл оменеск.

2) Дѣлъ мїлітарїзаре лї сѣѣ ертат $\frac{1}{3}$ дїн кон-трївїзїїне, їаръ апої ла 1800 сѣѣ ертат тоате преа градїос де ферїчїтл днтѣрат Францїск I, пептръ мерїтеле севрїдїлор мїлігаре дн еспедїїзінеї ве-лїче дн контра тѣрчїлор ши а франдозілор; прїн аста грънїдїарїї маї їнаїте сѣрчїї, їаръ прїн скѣт-пете скѣпѣтацїї аѣ венїт ла старе маї възъ, е-кономїа лор сѣѣ днзвнѣтѣдїтѣ, ши аѣ фъкът касе ши кълдїрї економїче маї комѣде, сателе лор сѣѣ регълат ши дѣлъ пѣтїндъ днфрѣтсѣдѣт, днтѣзрї ши подѣрї възне сѣѣ кълдїт, прїн каре конкуренцїа мѣлт сѣѣ зшзрар.

3) Грънїдїарїї аѣ кълпѣгат дѣлъ мїлітарїзаре адмїнїстрацїїне — маї алес ачест реѣимент — кѣрат мїлігарѣ. Тот ачел комѣданте де реѣимент нѣс песте тревїле мїлігаре нзрта прїн ресѣренцїї сѣѣ ши грїжа дн тревїле полїтїче, економїче ши пѣ-дѣрале, чертеле лор съ котїлаваѣ дѣлъ леїїле австрїаче, — каре нѣ ераѣ аша днзкзркате ка челе маїгаре, ла аздїторїатъл реѣиментълїї ши маї кзрїнд ши фъръ де мѣлте спесе. Нѣтаї ачеле черте аѣ ретас не комѣсе де ждїкатата мїлігарѣ, каре тре-взїа трактате ши дѣлъ леїїле маїгаре, прекъм сѣнт чертеле пѣтѣнтале кѣ алтеле сасе, сѣѣ провинцїале

domnești, каре джсць нъ кърнд сор компъне. Черте маї мічі інтре сътенї ле компланаѣ жъзії комънелор къ вѣтрънїї, че нъ пѣтеръ ачештіа апої съ трактаѣ ла компанїї, unde de регълъ komandan- дїї de компанїѣ дн зїзеле съпгтъмпале, unde ераѣ фацѣ тодї жъзії, жърацїї, предвїторїї шї алдї вѣ- трънї дїн сателе компанїе, de жъдекаѣ казселе прї- мїнд вотърїме дела репрезентанцїї комънелор, іарь че нъ съ пѣтеа імпѣвї аїчі, съ іудрепта ла жв- діката реїментълѣї, unde азвїторїѣл тракта казсе- ле, кѣм ам спѣс, дѣпъ леїїле австрїаче, джсць нїчі одатъ фъръ de вѣрвадї лвадї шї дїн понълѣ гръ- нїдїарїс маї алес дн казсе крїмїнале. О жртъ de жъдекатъ de жърацїї — Jury — аѣ фостаста. Апої дн адмїнїстрацїзвѣа сътеаскъ ла грънїдїарї се аѣлъ жрте шї de леїїле комънале de Маїестате авѣм аплачїдате шї днтродѣсе дн зѣеле локърї. Комънеле поастре de тѣлѣ аѣ лїберъ воїѣ ашї алеѣе къ пазралїтатеа вотърїлор пе жъзії, жъра- цїї шї предвїторїї лор. Ла рѣдікареа знеї zідїрї комънале саѣ спесе съ череа днвоїреа комънї- тѣдїї шї алтеле, каре а се фаѣе нїчі komendanцїї нъ авеаѣ пѣтере дакъ нъ се днвоїѣс шї комънале.

4. Дѣпъ мїлітарїзаре грїжа чеа de къпетенїѣ а гѣвернѣлї днпърѣтескъ аѣ фост а кългїва шї лѣмїна попорѣл грънїдїарїѣ, дрепт аѣеа аѣ рѣдікат школі портале, трївіале шї понъларї, шї чїне нъ нїтіа, къдї фїї de грънїдїарї, проконсїдї шї лѣмї- нацїї дн школеле шї парте дн інстїтѣтѣл Нѣсѣвѣл- лѣї, шї аѣ аѣлат ферїчїрїа са; къдї преодї, фїчїрї, деканї, фѣрїрї, скрїторї, комїсарї, съѣкомїсарї, адїѣнцїї шї алдї аѣ ешїт дїн аѣелеа. — Джсць нъ нѣмаї грънїдїареле чї шї тѣлцїстрїнї саѣ індѣл- чїт de днвѣцѣтѣра школелор дїн Нѣсѣвѣ. — Каре нацїоналїстѣ реквѣоскъторїѣ кътѣнд ла рїнїме інстїтѣтѣлї Нѣсѣвѣлї нъ ва вѣрса лакремї de дѣрере! Інтръ адеѣър профетѣл Іеремїа нъ пѣтеа а съ се трїстезе маї тѣлѣ пентрѣ рѣсїнїреа вѣсе- рїчїї шї а Іерѣсалїмѣлї декѣт зп ротѣн, кареле ферїчїреа са нѣмаї ачестѣї інстїтѣт аре de а тѣл- цїмї, възъндѣл ін рїне?

Школеле de шї стаѣ пѣлпъ авѣм, тотѣшї еле нъ маї сѣнт че аѣ фост, дїн маї тѣлѣе казсе. Да- скалїї дїнаїнте пїаѣ къпѣтат алте кондїдїї чївїле шї мїлітаре маї вїне плѣтїте; чеї карїї сѣнт, сер- вѣск фъръ воїе, възънд къ днѣвнїї дїсчїплїнї сѣї сѣнт дн дерегѣторїї къ лефї маї вѣне, кънд нѣмаї даскалїї сѣнт маї несокотїдї — de преодї такѣ; — кънд тотѣшї еї сѣнт казса ферїчїрїї тѣлтор оменї. Съ маї адаоѣе къ попорѣл къ десѣаѣереа реїмен-

тѣлї леагѣ шї рѣдікареа школелор ва о кондїдїе, че нї съ паре асе дїнеа зпа de алга. Маї нїаїнтеа тѣлцїї тревѣеаѣ съ деа прѣчїї ла шкоале шї дїн сїлѣ, авѣм съ ласѣ дн воїа пѣрїпдїлор,*) джкѣт съ дїне de школа нормалѣ — къ челе сътештї шї de аїчі днїаїнте се вор сїлі. Кѣ зп къвѣнт школеле дн реїмент песте епоха са аѣ треѣт — зпїї дела 1824 пѣлпъ 1848 сѣнт дн карїї аѣ днѣлорїт. Шко- леле мїлітаре, тревѣе съ тѣртѣрїсескъ, сѣнт челеа маї вѣне дн фелїѣл сѣѣ. Пентрѣ ротѣнїї Трансїл- ванї школеле Нѣсѣвѣлї шї але Блажѣлї аѣ ре- вѣрсат тѣлѣт лѣмїнѣ, ка дое інстїтѣте лїтерарїе скѣтне, че аѣ пѣтѣт дѣрѣї фамїліа днпърѣтескъ ротѣнїлор.

Organisaцїа чеа поаѣ а школелор поате ва фо- лосї спре кългївареа попорѣлї дн Царѣ, дакъ дн- сѣ шї преодїтеа шї алдї інтелїцендї вор авѣта шї дндемпа, пентрѣ къ імїрежѣрѣїме пот фї дѣ- рѣнїлор маї пѣртїнїтоаре декѣт поаѣ тѣлтенїлор. Саѣ съ те респїк маї лїмпѣде: школеле понъларе прїп царѣ пот пропѣшї кърнд, пентрѣ къ дѣрѣнѣ, паре казѣ de ашї траѣе прѣкѣлѣ съ деа школѣ ка сѣл нѣпъ съ пѣсторїаскъ мїеїї, вїдѣїї, оїле саѣ вїтеле, пентрѣ къ аколо тот фелїѣл de доѣтоаѣе аре пѣсторїѣл сѣѣ, хотарѣ нъ есте днтїнс, чї кон- стрїнс, чѣл маї de парте о оръ de сатѣ; нїчі сателе нъ сѣнт аша днтїнсе шї днпърѣштїате ка інтре тѣнцїї, къ тѣлтеанїї unde нѣсѣ чїѣрде, гѣрте, ставѣ, тревѣе сѣшї нѣпъ прѣчїї ла пѣсторїѣл вїтелор, іарна нъ поате да конїлѣл ла шкоалѣ, къї фрїг, вара і тревѣе ла мїеїї, вїдеїї нчл. Хотареле de тѣл- тенї сѣ днтїнд ла маї тѣлѣе оре ва зїле інтредї. Дѣрѣнїї дарѣ маї лесне сѣ пот кългїва сѣѣ кон- дїдїзнї джсць дакъ вор рїдіка касе de шкоале, вор плѣтї маї вїне даскалїї декѣт сѣнт плѣтїдї ла ної, шї дакъ вор авеа даскалї карїї се нїгїе metodїка, сѣ фїе індестѣлцїї къ соартѣа лор шї сѣ аїѣ шї плѣѣере спре днвѣцѣтѣрѣ. Ачестеа сѣнт неште кондїдїзнї — sine quibus — орї unde шї ла орї че нацїїне, печесарїе.

Дакъ ва консїдера чїнева казселе адѣсе, гръ- нїдїарїї аѣ дрепт а фї інгрїжадї пентрѣ венїторїѣл лор. Апої орї кѣм, пѣлпъ авѣм аѣ фост мїлідїа нацїоналѣ, къ нѣтеле сѣѣ, каре вреднїчїѣ аѣ пер- дѣто, шї аста дї доаре. Се маї адаоѣе къ реї- ментѣл преѣѣѣт дн лїнїе фїреште аѣ тревѣїт сѣ капете алт нѣте, адекѣ ал пропрїетарїѣлї прїнчї-

*) Пѣлпъ ла зп тїмп, къ дн. мїнїстерїѣ дѣде дн прївїнцїа аѣеаста аспре порѣнчї. P.

пелъи Търн ши Таксис. Маiestatea ca фъръ дпоіалъ аѣ врѣт съ onoreze реѣиментеле граніціаріе рошъне дъндѣле нѣме ши пропрістарі върваді demnă ши репъзіціі прекъм Јелачічі, Търн ши Таксис, кънд тотъши дін зрѣа нѣміреі джкъ се дѣ прічінъ де кѣдетат попорѣлѣ „че поі нѣ свѣтем маі тѣлат ал Плеа реѣимент рошънесп, чі ал лѣі Таксе ши а Търнѣлѣі, адекъ поі тревѣе съ дѣм таксе? азѣі зікънд дінтре попор зпії ши алціі, пекаріі нѣітаѣь капъл а кѣмпъніі дѣпреѣіѣърріеле де фадъ ши скім-вареа тревілор. Ар тревѣі іпформат попорѣа деспре пѣтареа ачеаста, че зрѣеазъ къ време.

Дп кѣтѣі пентрѣ амплоіадціі чівілі дін дінѣтѣа реѣиментѣлѣі нѣтем зіче пѣлѣ акѣм нѣмаі взне, трактѣазъ къ оаменіі оменеште, ворбеспс літѣа попорѣлѣі, ши пѣлѣ акѣм нѣ есте кѣзсъ а се кѣі песте дѣпшії. Попорѣа есте діналтѣ парте тот ачел дісці-плінат, аскѣлтѣторіѣ, дп паче, ши дакъ ном въга сама ла лотрїіеле ши тішелїіеле че се факѣ дптралте пѣрціі, поч зіче къ оаменіі пострїі свѣт міеі не лѣнгъ алціі.

М.

Дін Банат, дп 17/29. 1851.

Брѣаре

дін прѣа 22. съв датѣ артїкѣлѣлѣі 10/22 Маїѣ а. к.

Дѣпрежѣрріеле нѣ не ѣгѣдѣе а не organiza ѣерархїа нїчі ѣтрѣн кїп! Дорїнда де комѣн есте ка съ копѣіпдѣм маі дпгѣі редѣкціа клерѣлѣі, прїп кареа апоі де ши нѣ депліп, тотъши дпсъ ар маі пѣтеа клерѣл пострѣ, прѣ лѣнгъ тѣгъ такра са свѣсістїпдѣ, а респѣнде тісізіпнїі сае, прекъм дп пѣзірѣа съптеі сае овлігѣчїзпї аша ши ѣ нѣрѣсіта кресчере а фїілор съі чеі трѣпесчїі ши свѣлетесчїі. Дпсъ че съ фачет? къ фраціі пострїі коррѣліціо-нарї серѣі а легат де поі ка орѣл де гард, ши саѣ вреаѣ къ сіла съ не тілѣіаскъ къ тіла прївілеціі-лор челор къшгїгате дела дпшѣратѣл. Іеополд свѣ-пѣіпдѣне акѣм ши політічесче допнїреі лор чеі Voivode! Аморѣа лор чел де фадъ еі лѣз манїѣс-статѣ ши акѣм де кѣрѣнд; прїп каре не арагъ зна копїе (мѣлдіте) де архїенїскопї, епїскопї, протопонїі ши поіі ротънїі, карїі аѣ гѣвернатѣ ши гѣвернеаѣь весерїка — фїресче дѣпъ плакъл лор! Максим Ма-пѣіловічі а фост аша ротън прѣкъм свѣт Длор астѣзї; къ а счїзт ел ротънеспче, нѣ е де тіраре дп Орадїа-таре а нѣ дпвѣа ротънеспче, маі къ са-

мѣ фїе ертатѣл, (de mortuis aut bene aut nihil) прѣ кареле ѣнпрезпѣ къ фрателе съв ла фост адсѣѣ ла Арадѣ епїскопѣл Павел Авѣакѣтѣовїчіі, ши кареле пѣлѣ ла бра морціі сае а мѣртѣрїсіг къ е рѣс-пѣаѣ. Софронїе Іѣашковїчіі, — дін Горзіа іарѣ е ротън? рогѣвъ ѣтрѣвадіа че вѣтѣ (жѣрѣмѣнт) а датѣ фрателе съѣ архї-мандрїгѣл кънд еа сѣпдїгѣ де астѣелїѣ? Дѣрѣ Цѣѣа ши Кѣста нѣсѣ фїіі Длѣі протопонѣ, карїі нѣ о датѣ аѣ зїсѣ: „къ де ар счїі къ ар черкъла ѣтрѣпшїі нѣмаі зна пїкъгѣрѣ де съпѣе де ротън, еі ар фї ѣ старе тѣте въпеле а-пїі ле голї, ка съ нѣ се пѣлѣгѣрѣаскъ съпѣеле чел кѣратѣ Славѣно серѣесп“ ѣтрѣпшїі! Ноі нѣ ле фа-чет нїчі о недрептате, чї чеі че ѣ хѣлеск астѣел къ нѣме де ротън.

Протопонѣл Трапдафїровїч джкъ вреа съ зїкъ къ е ротън? чел жѣрат ва съ іа пеле де оаїе ка съ ѣнроште тѣрѣа. Оре пѣте чїнеѣа кѣпоскъпдѣ а нѣ зїче: Дѣпне пѣлѣ зпде се вор маі ѣтїнде хѣлеле врѣжѣашїлор асѣпра пострѣ? — Д. Стефа-повїчі е ротън? рогѣвъ де кънд? Декѣнд: прїп іптрїга Длѣі Трапдафїровїчіі, ши а челѣі дп Тѣрчіа афлѣторїѣ ѣеперал вїкарїѣ іпсѣрѣкціоналї Іgnatїе Вѣіа — ка адекъ съ стрїче планѣа епїскопѣлѣі Поповїч ши съ нѣ факъ прѣ Д. Марко де протопон дп Лѣ-гожѣ, ера съ се факъ дѣпсѣл. Шї че тревѣе тѣлат ексамѣн ка съ кѣпосчїі версѣа челѣі дпѣрѣкат дп алтѣ пеле? зїі съ зїкъ въі, къціі ва рѣспѣнде вѣі. нї ѣ лок де мѣі, ва зїче меі, теі, реі*) шчл. — Че се атїпде де протопонїі челалціі дп фантѣ не ротънїі афарѣ де чел дін Лѣгож, нѣ воїѣ съ зїк алта декѣт: „къ де нѣ ар фї де ачестїа, маі фѣрїчіді ам фї!“ Дарѣ фраціі дпнѣ де мерїтѣ на-ціонал кънд чїнеѣа ѣш гѣпесче паціа? Тотъши де че нѣ адореазъ Длор прѣ Д. Вѣковїч, къ а фост мї-ністрѣ жѣстїдіеі: прѣ Damнїанїчі — Neѣal Marїарї-лор — кареле съ спѣнеа къ а зїсѣ: кѣм къ тоці серѣіі трѣвѣе прѣпѣдіді, ши ка съ нѣ маі рѣмѣлѣ нїчі зпѣл, атѣчѣа нїчі лѣі нѣ трѣвѣе ертат. Аша дарѣ къ нѣ плаче? апоі че дїе пѣціі плаче, алтѣіа нѣ фаче.

Зїсѣі маі пайнте къ нѣ нї ертат а не деспѣрціі Іерархїа де фраціі серѣі.

Еѣ счїз пентрѣ че? дарѣ счїдіі ши Дѣѣстрѣ? аша дарѣ съ не ѣнгрїжїм дпшїне де поі, къ ваі

*) Дар аша. Дакъ дін фанте се докѣментѣазъ сіппагіа кѣіѣа кѣтрѣ падіѣнеа са, атѣпчї пѣціп дптрѣвѣт, дакъ счїе ши кѣм счїе ротънеспче, къ фанта е чеа маі оріцінал лїтѣѣ. Р.

))

кът де греѣ есте адї мѣа переле дн сївѣлалтїа, шї кѣнд стаї сѣдї деа алтѣа де прѣнзї, ваї кѣ рѣѣ дї сѣ точеск дїпнїї!

Фрадїї пострїї сервї тѣте че стаѣ дн реладїе кѣ леѣа ле аѣ трасѣ кѣтрѣ сїне, шї акѣта се дн кѣмѣтѣ а зїче: кѣ шї тѣпѣстїреле сѣнт тѣте але лор, фѣндѣл клерїкал шї препарандїал е ал лор; епїскопїле, протопонїатѣрїле, ва шї парохїїле челе вѣне тѣте сѣнт але лор! Аша дарѣ Днїа лор вор сѣ вїезѣ кѣ прерогаѣве кїар реѣемтї „Damus et Conferimus“ кѣнд не дѣдеамѣ сѣ стѣм кѣ дѣпшїї дн реладїе стрѣпсѣ.

Че сѣ атїпѣ де тѣпѣстїрї, нѣ тѣ дѣдоеск кѣ знеле, шї маї алес челе дн Сремѣ сѣнт догате де десподїї сервесчї, їарѣ donate de Авѣгстїї дн-пѣрадїї Леополд 1-еа шї Карол а 6-леа; дѣсѣ кѣ че вор апрова допнїї сервї дренѣлїа пропрїетѣдїї дн тѣпѣстїреа С. Георгїа, а Месїчїзлїї, шї а Ходошлїї, нѣ счїз, де ѡре че сѣм преа конвїнсѣ, кѣ аша зїче: „litterae donatoriae“ нѣ аѣ, ма нїчї кѣтѣ рѣтѣшїдѣ де адеверїреа знѣї аша марї пропрїетѣдїї — чї сѣ аналїзѣм пої стареа лѣкрѣлѣлї. Апропѣ де тѣпѣстїреа С. Георгїа, кале де 1/2 де орѣ, ъп-тре Шетлакѣлї мїк шї маре, стѣ шї акѣм ѣна тѣпѣстїре нѣстїе дн кареа парохїл дн Мѣрава (Шетлакѣлї маре) кѣндїаре поѣтѣ слѣжесче лїтѣргїа дн-трѣпса, — кѣм кѣ ачаста тѣпѣстїре стѣ нѣ тѣлт маї пїанте де прївїлежїїле сервесчї нѣ е дѣдоелѣ, де орѣ че сѣ аѣл дн скрїс пре пѣретеле весерїчеї; кѣ ла апѣл 1721 сѣѣ репарат ачаста кѣзѣтѣ тѣпѣстїре кѣ келѣїала Д. Цїврїшкѣ, дѣпѣ кареа апої дн ѣрмареа ледїї Неоквїсїтїче — кѣ вѣлѣ самѣ шїаѣ лѣат фїїнда са тѣпѣстїреа С. Георгїа де а-кѣма.

Тот дн аша модѣ стѣ шї кѣ тѣпѣстїреа Месїчїзлїї; ла Варадїа стѣ шї актѣ дн пїатрѣ тѣїатѣ, дн-трѣ тѣтѣ дн-трѣпїеа са, весерїка тѣпѣстїрїї Варадїа де тѣлте сѣте де ані, — дн кареа шї акѣм сѣ адѣче деводїзне лї Dzeѣ. Дела Варадїа ъп лїнеа дїреанѣ спре апсѣ, дн-трѣ зна дїстандїе де 1 1/2 ѡре, стѣ акѣм тѣпѣстїреа Месїчїзлїї, ка реставратѣ пре фѣндатемѣлїа чеї дела Варадїа че дѣ прове де крѣзѣт, кѣ дѣпса е фїїка чеї дн деалѣлї Варадїеї. Нїчї а Ходошлїї а фост ѡре кѣндѣа сервѣ, фїе кѣ акѣм са вѣрѣт шї ачїа кѣлѣгѣрї. Дар шї кѣм а нѣтѣт ачестеа фї тѣпѣстїрїї сервесчї, кѣнд — дѣпѣ вїртѣтеа дїпломелор дн-пѣратѣлїї Сїдїстѣнд, Владїслаѣ ал Злеа шї а векїлор прѣдечессорї аї ачестора, аїчї нїчї а нѣтѣт дѣсѣш реѣеле а конѣерї кѣїва тошїѣ, фѣрѣ ачелора, карїї сѣ рекѣмѣндаѣ

де арїстократїї рѣтѣнїлор дн челеа 8 дїстрїкте, че ъп токмеаѣ капїтанеатѣрїле Лѣгож, Карансевеш, Лїнова, Комеатѣ, Крашова, Гладїа ш.ч.л. *)

Нѣ е деаѣжнс а зїче: тѣпѣстїрїїле сѣнт пїїне кѣ кѣлѣгѣрї сервї, апої сѣнт сервесчї! чї е де лїпсѣ а арѣта колладїоналеле адекѣ дїпломеле шї алте докѣмїнте дн-пѣрѣтесчї че допнїї сервї маї кѣ нѣ сѣнт дн старе, чї се дн стрѣпс де зїса рѣтѣ-нѣлїї: „шїор се аѣлѣ прѣскѣра дн весерїкѣ“; дѣсѣ а пѣсо попа. Ної вїне счїм, кѣ кѣ тречереа архї-епїскопѣлїї Атанасїз ла зїпїре, Іерархїа тѣтѣ а фост рѣтас дн анархїе — кареа оказїе вѣзѣндо патрї-архїл вѣлгар Арсенїе, сѣ пѣсѣ ъп possessѣ прѣсте тѣте весерїчеле рѣсѣрїгѣлїї дн Банат шї Ардеалѣ, шї ашезѣ епїскопї, протопонї, шї преодї дѣпѣ-пїнтѣлї чел маї кѣшпїлїї ал дн-тѣперечїтеї, дес-поїндсне нѣ нѣмаї весерїчесче, чї шї моралїчесче де тѣте дренѣгѣрїле, фїресче дарѣ шї де дренѣлїа нацїонал, фѣкѣндѣне маї прѣзрѣтѣ — дѣпѣ D. Те-келїа — шї вїдѣ де славі—сѣѣ вѣлгарї. Ба ъкѣ шї рѣдѣ де дїганї.

Фѣндѣл нацїоналѣ, клерїкал, препарїандалѣ; тѣте сѣнт але лор, фїїнд кѣ „епїскопїї лор тѣрїнд аѣ дн-тѣлїдїт фѣндѣрїле ачестеа.“ Еѣ нѣ пот фаче алта асѣтѣнаре аїчеа ка сѣ доведеск апомала tradїїзїне дн прївїюнда ачаста, де кѣт сѣ їнтрѣв пре фрадїї сервї, оре нѣтева отѣл маї тѣлт лѣкра кѣ зна тѣпѣ, де кѣт кѣ треї? шї ѡре 800,000 де крїїдгарї нѣ факѣ дѣрѣ маї маре сѣтѣ де кѣт 300,000? Дар епїскопїї де знде сѣѣ дн-навѣдїтѣ, де шїаѣ дн-пѣрѣ-кат тѣте неатѣрїле че леаѣ авѣтѣ? фїїнд кѣ преа счїм, кѣ дѣпшїї аѣ фост аша де сѣрѣчї, кѣнд сїа фѣкѣт епїскопї, ка шї хѣрдѣл дн весерїкѣ! Ез нѣшї маї потѣ адѣче аїпїте, ка зї епїскоп сѣ фїе фост де нѣрїндї авѣдї; чї рѣтѣнѣлї сѣракѣ кѣ „Даш мїа, фїш попа, нѣ дашї мїа нѣ фїш попа, аѣ крѣскѣт котѣреле ачестеа дн вѣзѣнарїлї сѣрѣ-чїлор епїскопї, дн каре апої а ешїт атѣта славі! — кѣчї сѣракѣлї авѣрїт рѣтѣн (де сїне ъпделегн-дѣсе кѣ пре чеї кѣлїтадїї нѣ нѣмаї кѣ нѣї прїмеаѣ дн чата Іерархїеї, чї дн-кѣ прїп кавале скорпїте дї нѣстїаѣ пѣлѣ дн коло де карнадїї) пентрѣ ка сѣ

*) Ачестеа тѣте сѣ адѣк аїча спре ъпѣрїреа сѣрїї весерїчїї постре пре тїпнѣлї трѣкѣт, шї нѣ е скопѣлї дн-тѣмеїерїї постре спре ачестеа трѣкѣте дренѣгѣрї, чї ле адѣчем дн-пїпїте нѣмаї ка date їсто-рїче, че рѣстѣрнѣ тѣтѣ дѣдоїала, кѣ кареа ар-воїї Іерархїа сервѣ ашї дн-тѣмеїеа шїешї пѣскарї дренѣгѣрї векї асѣпра весерїчїї рѣтѣне.

порте хаїлъ вълнѣтъ, шѣа вѣдѣтъ оїле шѣпорчїи шѣ а датѣ шѣа, іарѣ domnia епископ, дѣнѣ че аѣ кѣмпѣратѣ касе ла тѣте неамѣрїле шѣ сорорїле сале а маї дѣнтѣлїтѣ шѣ фѣвдѣл паціоналѣ, кѣ вїстерїа рѣтъшїдепор сале!

Аїча вор зїче Днїї : кѣ нѣ нѣмаї епископїї дѣнтѣлїтѣ фѣвдѣл ачеста, чї дѣнѣ тѣ шѣ кѣтаре Спаїе, кѣтаре спеклѣнтѣ шѣл. — Ла ачесте рѣспѣндем : кѣ дѣнѣ че а ажѣнс фѣвдѣл ла 1½ Мїліон, — тоцї фѣрацїї лор аѣ кѣнѣтат ванї де шѣаѣ кѣмпѣрат мошїї, шѣ саѣ фѣкѣт domnї de пѣтънт, іарѣ ветѣл ретѣн нїчї зп креїцарїї а пѣтѣт сѣ капете, ма де ар фї авѣтѣ орї че іпотекѣ. Аїчеа адѣк нѣмаї зп есетпѣл 'наїнте : Ън domnѣ дїн Лѣгож а кѣмпѣрат зп сатѣ, шѣ ка зп кѣпоскѣт капїталїст, а черѣт нѣмаї зече мїї де фїорїнї дїн фондѣл ачела 'н прѣтънт, шѣ зѣѣ нѣ ера сѣ капете, пѣнѣ че кѣ оказїтѣеа адецѣрїї метрополїтѣлїї, кам де рѣшїне, кам шѣ дїн чева інтерес прїватѣ (шѣ сѣ паре кѣ а шѣ аптїціпат чева) дѣнѣ о алергаре де зп ап, давеа а пѣтѣт кѣстїга ачаста. Дар дѣнѣ алт — ротѣн афарѣ де ачела нѣмаї фѣ аша де порокоc.

Протопопїї, шѣ попїї аѣ фост де ажѣнс пѣнѣ акѣт пре ванї хїротонїдї; шѣ фїїнд кѣ — хар Длѣї авем агѣда гата, кѣт дѣнѣ 50 деанї нѣтрѣвѣе сѣ не 'нгрїжїм де алдїї, сѣ не рѣгѣм де Маї. Са, ка сѣ опреаскѣ пре DD. Епископї де а маї фаче пої преодї.*) Темѣреа ачаста мї сѣ дѣнтѣлїтѣе де дїн дѣнгрїжїре кѣ авд кѣ вор венї акѣт дѣн Вершед шѣ Тїмїшѣра дої епископї сѣрвї; апої ачї дѣндатѣ трѣвѣе ванї де кїелѣгїалѣ, шѣ сѣрачїї влѣрїчї вор кѣзга іарѣнїї сѣ'шї батѣ пѣнга.

Еѣ таре спѣрезѣ кѣ Маї. Са — де шѣ нѣ не ар ерта а фї сѣпѣрадї (десвїнацїї) де о свѣрѣмадїе вѣсѣрїчеаскѣ аша маїкѣ, тогѣш сѣ ва дѣндѣра а дѣнїде актѣелїс де монополѣ — дѣнпрѣвѣн кѣ чеа де актѣ неорганїзарѣ, шѣ не ва да дѣнгрѣдїалѣ ка сѣ не органїзм трѣвїле вѣсѣрїчїї пострѣ — дѣнѣ догѣтеле пострѣ пої дѣнїшїне, прѣкѣт шѣ фѣрацїї пострїї, копчетѣдѣнїї еванѣлїсчїї; — че шѣ окѣтроата копстїгѣдїїне дїн 4 Мартїѣ 1849 не гаранѣтеазѣ.

*) Вї се вор ерта пѣкателе, каре алѣелїс о ! пѣнѣ кѣнд вор тот апѣса червїчеа роѣнѣлїї шѣ нѣла пої!!! — Шї апої, дакѣ ар фї пѣкар лѣшїпѣторї, іар нѣ дѣнпїлѣторї!! — Фїдїї сѣкѣрї, кѣ шѣ воїа гѣверѣлїе е кѣ пої про, шѣ коптрарї нѣ вѣдїї авеа, де кѣт нѣмаї не жѣрадїї дѣнпїлѣторї аї вїсѣрїчїї шѣ пацїїнеї пострѣ.

Шї фїїнд кѣ акѣта не есте ворѣа де клер, сѣ вѣдем дѣн че кїп с'ар пѣтѣа фаче рѣвѣкдїа ачестѣїа? Ка зпѣл че ам авѣт оказїїне а дѣнтрѣвенї маї де тѣлѣте орї дѣн обїекѣл ачеста, шѣ адекѣ : ла авѣл 1826, 1835, 1842 шѣ 1848, шѣ іаѣ де пої індрѣзнеалѣ опоратѣї пацїїнеї а астерне опїнїа меа. Дѣнѣ ка сѣ нѣ казѣ кѣїва рѣрїтѣеа преодїлор ка зп лѣкѣрѣ пѣпѣтїнѣос, воеск маї наїнте а рѣфлѣкта пре орї шѣ чїне ла старѣа фїлїалѣ лоркатолїче, дѣн прївїнѣга парохїїлор. Ачї е копѣнѣс зпа парохїѣ дїн 5—6, ачї алѣа де зече шѣ маї тѣлѣте сате, пѣнѣ ла о дѣнѣдѣнѣрѣгаре де 3 мїле де пѣтънт. Шї пѣнѣтрѣ ачѣеа нїме нѣ рѣгѣтѣесче; кѣ дѣорѣ нѣ іа фѣкѣт попа слѣжѣвѣ де грав, кѣнд адекѣ а пофїтїт, саѣ кѣ а тѣрїт не кѣмїнекатѣ, шѣл. — Преотѣл кѣ свѣсїстенѣдѣ вѣнѣ, ар не клѣтїтѣ амѣре кѣтрѣ попоренїї сѣї, шѣ жѣртѣа че о адѣче лѣї Dzeѣ пѣнѣтрѣ понѣл, прочѣде дїн тѣтѣ іїнїа, карѣа апої ка вїне прїмїтѣ дѣнаїтѣеа лѣї Dzeѣ маї мѣлѣт фолосѣсче, де кѣт кѣнд ар стїгїа тѣтѣ зїоа 'н зѣдар ка попїї лѣї Ахав. Аша дарѣ :

1. Рѣвѣкдїа преодїлор маї 'нїїї сѣ поѣте рѣалїза нѣмаї прїн мѣтаре, адекѣ : орї зпде нѣоре зп парох, аколо сѣ теаргѣ чел маї вѣтрѣн саѣ чел маї дѣстоїнїк дѣн датѣ преот дїнѣре парохїї чѣї маї тѣнѣрї, зпде адекѣ сѣнт маї тѣлїї парохї дѣнтрѣн лок. Дѣнѣ сѣвѣрїшїреа парохїїлор рѣвѣкдїонаре (акѣрѣра адекѣ парохїї трѣвѣе сѣ дѣнѣтезѣ), вор зрїма адмїнїстраторїї дїстрїктѣлїї, шѣ аша зпѣл дѣнѣ алѣл, пѣн' че ва ажѣнѣе рѣндѣл ла капѣланї шї діаконї.

2. Пѣнѣ дѣн че сѣ ва коптонї пѣтѣрѣл ачестѣра шї вом ажѣнѣе ла статѣл сїстематїк, е де не дѣн кѣнѣжѣратѣ лїпѣс а не дѣнгрїжїї де зп семїнарїѣ шї зпа тїпографїе, шѣ ка сѣ се рѣалїзѣзѣ ачаста допїре де марѣ скоп, ар фї де пофїтїтѣ :

а) Ка вѣсѣрїчїле сѣ деа жѣмѣтатѣ дїн капїталѣл лор ла ачест фонд, карѣле апої кѣ жѣртѣе де вѣнѣ вѣе, шѣ алѣ пѣтїнѣоасе мїжлѣче, дѣн марѣле авар ал вѣсѣрїчїї Лѣгожѣлїї де амѣнс лок ар афла, шѣ зпде апої ачїа.

в) Нѣ нѣмаї семїнарїѣ, тїпарїѣ, шѣколѣ шѣл. чї мї рѣнѣдїнѣга епископѣлїї (прїн вѣнѣзарѣа чѣї дела Карансѣвеш шї ажѣторїнѣга чѣї дїн Вершедѣї) сар пѣтѣа рїдїка, ла карѣ скоп — зѣѣ! тѣлїї ро. тѣлїї мѣлѣ ар жѣртѣї.

3. Парохїїле сѣ фїе аша амѣзатѣе ка дѣн тѣтѣ копѣнїтатѣеа че арѣ 300 де касе де леѣеа рѣсѣрїтѣеанѣ — сѣ фїе зп парох, карѣле де ва ажѣнѣе пѣтѣрѣл каселор 500, сѣ аївѣ шї зп капѣлан, шї

дела 600 'весе пълъ ла 1000 — doi капелані ши нъ маі тълді.

4. Нъ сълт де опініа ачееа ка протопопъа съ айбе парохіе, чи ел ка зп шеф ая дістріктыаы съ съ порте ла піентъ крече де аэр*) пре паптыкъ де зп полікаріе, тохорътъ, ші гытане де асеменеа колоре пре хайнъ неагръ саѣ вълътъ, ші съ фіе вікаріе епіскопал — саѣ канонікъ, ші съ айвъ фзыкдынеа са дп тревіле діедезіи ші але консісторіаы, пьргънд реферада звы овіектѣ релііонаріе.

Де асфеліе съ фіе ла діедеза Авгоныаы (пофтіндѣ ка Вершедъа съ се алытрезе діедезіи Тімісіане,) саѣ де съ ва пофті а Карансевешаы — протопопатыріе: Авгожъ, Хассіасъ, Жевелъ, Ліпова, Фьдетѣ, Карансевешъ, Мехадіа ши Варадіа.

(Ва зрпа.)

Дела кршъа репеде. ^{10/22} Ізніе.**)

Дела двііпереа револздынеі дп коче, тоѣе попбреле ші релііозіле дп дптръдіа Австріеі дп дпделесъа консітздынеі імперіале де пентре-рпте орі аѣ негідізнат ла дпалъа трон ші дп гзырніе пентрѣ адъчере ла дпделеніере а дрептырілор енздыате егале, асчерпнд фіе каре попор рьгымнтеле сале дзынъ дппрежърріле стъріи, дп каре саѣ афлат маі папте де револздыне. Аічі нъ воім съ дпшъръм че аѣ петідізнат алте попбре, лъсът ачаста се факъ історіа; поі пзмаг ачееа адъчет дп амініе, къ нічі ротъніи аѣ рьмас дор-мігънд, чи саѣ мішкат ші съ мішкъ а чере ші а ротънілор пзыре дп кзыпъна дрептырілор де асеменеа нъ алге попбре аѣт дп прівінда чівіа, — політкъ, адміністратівъ, ші жьдіціаріе — кьт ші чеа релііосъ. Аѣ черът ротъніи: лімъ адміністратівъ ротънъ дптръ ротъніи, аѣ черът дп-тръ ротъніи а се апыка ротъніи де дзынъ пропорці-знеа ротънілор, дела потарі сътеі пълъ маі дп есе, дзынъ нзм с'ар велі дп черкърі ші дістріате; аѣ черът а лі се рьдіка нколі дімнасіале, реале, зпверсігате шчл.; аѣ черът ротъніи греко — а-пъсені іерархіе вічерічеаскъ неагърнаѣ дела Стрі-гопіе; еаръ ротъніи рьсерігені неагърнаре дела

іерархія сьрвеаскъ. Ачесте аѣ фост ші сълт оф-търіле ротънілор. — Деѣ пентрѣ апынареа дьрері-лор лор дп гзырніе саѣ дпдзрат а перміте, ка ротъніи арделені — зпіді, ші пезпіді, прекът — ротъніи пезпіді зпгьрені съ дпнъ сіноде. Дпіді ш'аѣ алес епіскоп, ші-аѣ маніфестат череріле; пез-зпіді коло, ші аічі аѣ черът аѣтопоміе вісерічеаскъ — неагърнаѣ де а сьрвілор; аѣ черът пітропо-ліе шчл. прекът ачееа тьтзрор ротънілор ле есте кзыоскът дпн протокоалеле сіноделор ачелора. — Ротъніи пезпіді тодї къ зп кьдет, ашезъндъ — се дп хотърріле сінодыаы сівіан ші аръдан, аѣ ас-ченат прекът а лор, аша ші а фраділор сїі ро-тъніи вълъдені, каріи сьв окърмзыреа вісерічеаскъ сьрвіаъ дппротівітоаре ла орі ші че тендінде ро-тъне, къ каре ротъніи пьззескъ невіноват ла де-стенгаре са ші тот деодатъ чеа дпгъріреа гзырніе-лві — пезпгънд аве порок а дпне ші еї сінод ла Тімішоара ші Карансевеш (саѣ Вершедъ) п'аѣ дп-тързіат пентрѣ ачееа пічі ачестіа а петідіона іер-архіе ротъне неагърнаѣ.

Деѣ ка съ се десвляеаскъ тревіле весерічесчї рьсерітене дп дпн. Австріеі, а ротънілор, ші сьрвілор, дпалъа міністеріе дп ^{3/13} Октомврие а. тр. аѣ рьндзіт а се адъна епіскопїи рьсерітені ла Віена, знде дп дпделесъа програмъаы міністеріал авеаѣ а се консъта сьв премедінда патріар-хъаы сьрвек. — Ротъніи атъчі, кьнд дпделе-съръ десре адънареа ачеаста, нъ дпгързіеръ а пророчі, къ зъѣ ачестіа дп фолосъа падынеі ро-тъне нъ тълт вор лъкра. — Ші къ адевърат дп-тръ алтеле лъкрърі епіскопесчї преа вредпиче — тімпъа чел маі дпделънгат, ші скзыпъла петре-къръ епіскопїи сьрві ші къ ачееа: кьт ар деграда дела діедеза чеа ззынъ — не Платон Атанасковїчї — епіс. Новъплантеі, ла діедесъ маі славъ, дп ін-тересъа алтор епіскопї. Еар че се атінде де кон-сълтърі, дп каре тодї епіскопїи, ші адыі репресен-танці аї діедезелор ар фї трьвзіт съ іа парте ла оалтъ, нъ се пьтъръ дпне. Аша даръ афаръ де а-чееа къ патріархъа къ адыі doi епіскопї сьрві аѣ дат елабъратъа сьѣ дппрезпъ, пьтем зиче, къ маі тодї чеіалалдї аѣ асчерпнт міністеріаы фіе-каре оператъа сьѣ дістїне, дзынъ ачееа саѣ дпторс кь-тръ касъ фъръ пічі зп ефект, че нзмаі капрідъаы окърмзыреі іерархїче се поѣе атрїві! — Кзырп-ска тьтзрор оперателор маі къ ла нїмені дпнтре адъ-паціі аколо нъ ле ера кзыоскът. Оператъа репре-септантъаы ая діедезеі Арадъаы d. Генадїс По-пескъ не е кзыоскът ші есте преа віне лъкрат къ

*) Фіе ші тькар нзмаі кречеа лзі Хс. кареа пьргъндво сьї зрмеаъ лзі!!

**) Дпгързіат дпн зпеле катсе кзыіосе. Р.

ВАРИЕТЪ ЦІ.

(Ва зрѣта).

консеквіонць дн диделесѣя синодѣлѣ арѣдан*) Дз-
пъ зп ресгити де врео 8 лѣнѣ, дн каре дн. гзвер-
пнѣ аѣ даг тнпн шѣ окасіѣне ачестеѣ адзвѣрѣ съ
лѣкре, съ се съѣтѣаскъ пентрѣ вѣнеле вѣсерічѣ,
патрїархѣл аѣ днвѣѣат елаборатѣл съѣ — дзпъ кѣм
се аѣдѣ — кѣ ачасга: кѣ тѣте лѣкрѣрїле нѣ пог
съ аѣвѣ нїчѣ зп фолос, пѣпъ че соворѣлѣ карловї-
дїан сѣрвеск нѣ се вор асчерне, шѣ де а коло нѣ
се вор реквнѣоче, орї репрова; прїн зрѣтаре дїзр-
пеле че трасерѣ епїскопїѣ шѣ репрезентанцїѣ дела
дн. гзверпнѣ дн аша днѣтнпларе маї кѣ се пѣ-
тїрѣ фѣрѣ де нїчѣ зп фолос; пентрѣ кѣ зрѣтареа
ар фї собор ла Карловїд, шѣ доарѣ ка пѣпъ акѣм,
стѣтѣторїѣ нѣмаї, саѣ чеа маї таре парте днп
сѣрвѣ пѣтїдїѣ маї кѣ сеатѣ де попорѣл ротѣн;
ла че попорѣл ротѣн нїчѣ кѣт се нѣте днвої, деакѣ
нѣ ар фї репрезентанцїѣ аленї дзпъ пропордїѣнеа
ротѣнїлор шѣ а сѣрвїлор, апої шѣ атѣнчї ротѣнїѣ
сѣнї пѣтѣаскъ не аї сѣї ротѣнї, еар сѣрвїѣ не
аї сѣї сѣрвї репрезентанцїѣ. — Не сѣїнд кѣм с'ар
дїне ачест собор: ротѣнїѣ н'аѣ де асчента астрѣп-
дереа знѣї асеменеа собор; чї еї адекѣ ротѣнїѣ
дїедесеї Арадѣлѣ, аї Тїмїшорїѣ, шѣ аї Вершедѣлѣ
съ чеарѣ фїе-каре дїедесѣ собор дїедесан, ка съ
се деплїнеаскъ дїедеселе, шѣ аѣмїт ал Тїмїшорїѣ
маї днѣтѣ, дзпъ ачееа а Вершедѣлѣ, апої а Ара-
дѣлѣ, знде съ-шї адеагѣ епїскопїѣ де сѣнде шѣ
кѣдет ротѣнїѣ днп снѣл съѣ, фѣрѣ съ фїе обтрѣзї
днп алте дѣрї, некѣпоскѣдї кѣ алекѣрїле шѣ да-
тїпеле ротѣнїлор де не аїчї, шѣ нѣмаї нѣдїнѣ алї-
пїре кѣтрѣ тронѣл Авсгріеї де кѣт нѣте кѣтрѣ
алѣл. Ної сѣптеп преа вѣртос днвншї, кѣ
дналѣл гзверпнѣ ва кончеде шѣ ротѣнїлор рѣсе-
рїтенї, — прекѣм аѣ кончес а. тр. ротѣнїлор
апѣсенї днп Ардеал — а—шї адеде епїскопїѣ шѣ
дн тнпн де аседїе; прїн зрѣтаре ротѣнїѣ н'аѣ де
а ста кѣ тѣнїле дн снп, ватѣр де аѣ шѣ рекѣре
пѣпъ акѣта маї де тѣлтеорї, адѣкѣндѣшї амінте
де кѣвнїтеле скрїптѣреї: „ватедї шѣ се ва дескїде
возѣ. Чередї шѣ се ва да возѣ.“ С.

*) Че вїне ар фаче шѣ чеї ладї DD. епїскопїѣ,
дакѣ ар да ла лѣтнїѣ челе че аѣ операт пентрѣ
тѣртеле сале; кѣ днп фанѣтѣ вїне стїмѣ, дзпъ кон-
пнцїерї.

Мзлї прїн деморалїзаре ласѣ о зрѣ етерпѣ
зрѣташїлор, аша Nimpods знѣ тїранѣ кѣмплїтѣ, Се-
тїраншї с'аз кѣлѣатѣ кѣ фїлѣл еї. Антенорѣ шѣ аѣ
внѣдѣтѣ патрїа (Троїа.) Medea шѣ аѣ зчїсѣ фїї,
Тарквїнїе аѣ вїолатѣ не Лѣкредїа. Сѣлла вѣрѣсто-
торїѣ де атѣта сѣнѣе, Катїліна аѣ воїгѣ сѣ'шї а-
несе патрїеа, Ізгѣрта аѣ зчїсѣ не фрадїї сѣї, Ка-
лїгѣла аѣ пѣкѣтѣтѣ кѣ сорѣса, Nero аѣ зчїсѣ не
пѣскѣтоареа са (каре днѣр'алте фачїпоре (пѣкѣте)
маї авееа шѣ о аморезѣ Помпеа, кѣ пѣрѣлѣ гал-
внѣл, акѣрїеа фїреле адеѣеа шѣ ла фїе-каре пѣпеа
зп нѣте, прекѣм скрїе Плѣтарх.) Елїогавалѣ аѣ
прѣдат темпеле, Domnїданѣ кѣ тѣнї стѣрїне о-
тора ѣменїѣ, іарѣ кѣ але сале зчїдеа нѣсчеле.

Кѣ тотѣл днп конѣрѣ сѣпѣт чеї лѣвдѣлїлї, аша
ведем кѣ Лїкѣргѣ аѣ фѣкѣт лѣдї, Нѣма аѣ вене-
рат темпеле, Марчеллѣ лѣкрѣта не днвншї, де-
сїре каре Сестѣ Херолеанѣ скрїе, кѣ мергнѣ ка
комѣданѣтѣ днп конѣра лѣї Аннївалѣ, днѣрѣвнѣлѣ
ѣре чїне знде мерѣе? аѣ рѣспнзсѣ: еѣ сѣпѣт романѣ,
шѣ дѣче романѣ, прїн зрѣтаре шѣ се кѣвїне ка дн
тоате зїлеле съ тѣ еспншї мордїѣ, фїїнд ачѣаста
зна нѣмаї калеа че не дѣче ла о глорїе перпетѣл.
— Дзпъ ачееа і с'аѣ пропѣсѣ, кѣ пентрѣ че е аша
де вѣнѣ кѣ інвншїѣ? аѣ рѣспнзс, кѣ нѣ се кѣвїне
а фї тїранѣ, чї днп конѣрѣ а лѣкрѣта соарта дн-
вншїлорѣ, ворвнѣд маї де парте де моралѣ аѣ зїс,
маї марїї пострїї се лѣнтаѣ кѣ арте, кѣнд тїнерїѣ
де асгѣлї се чеартѣ ла тесе кѣ пѣхарѣле кѣ внѣ!
— І. Чесарѣ ерта не інїшїчї, Авгѣстѣ ера ізвїтѣ
де понѣлѣ, Алессандрѣ челлѣ таре ера кѣтрѣ тодї
фѣкѣторїѣ де вїне, Ъліссе (Odїссеѣ) аѣ петрекѣтѣ
пѣлте перївѣле, Маркѣ Атїліе Регѣлѣ аѣ сѣферїт
марї торѣгѣрї. Тїтѣ аѣ фост пѣрїнтеле попорѣлѣ,
Маркѣ Аврелїе не тодї аѣ днѣтрекѣтѣ кѣ днѣделѣ-
чїзїнеа, Плїнїе скрїе деспре Като кѣ дн інелѣлѣ
сѣѣ аѣеа інскрїпцїеа:

„esto amicus unius, inimicus nullius, фїї амї-
кѣлѣ знѣеа, інїмїкѣл нїчї знѣїа.

Ооаменїѣ чеї марї, аматорїѣ де кѣлѣтѣрѣ аѣ а-
вѣтѣ шѣ вѣрѣадї марї не лѣнѣгѣ сїне шѣ ерѣдїдї,
аша Алессандрѣ челлѣ таре аѣ авѣтѣ не Арїсто-
телѣ каре іаѣ фост шѣ пречепторѣ, Дарїе не Плотїнѣ,
Авгѣстѣ аѣ зпмѣлѣтѣ кѣтеа кѣ лїтерадї знде
ераѣ: Вїрїліе, Овідїе, Лївїе, Федѣрѣ, шѣл, Тїтѣ не
Плїнїе, Траїанѣ не Плѣтархѣ, Антонїе не Аполо-
нїе, Теодосїе не Клардїе, Север не Саватѣ.

Маре Фаїмъ авааъ ла чеї векї прекъм Омірѣ ла Гречї, Солотонѣ ла Евреї, Лїкъргѣ ла Мачедї-
моненї, Фороносѣ ла Арїївї, Чїчеро ла Ромнаї.

Скрііторїї чеї вєнї днкъ аъ фъкът мълт де аъ
ресърігѣ фаїма върваділор деспре карїї аъ скрісѣ,
аша Кърдіе аъ скрісѣ деспре Алессандрѣ чєллѣ
маре, Омірѣ деспре Ълїссе, Тѣчїдідѣ деспре Алчї-
вїадѣ, Сєнофон деспре Чірѣ, Ерміклє деспре Пірхѣ,
Лївіє деспре Счїпїонє, Платархѣ деспре Траїанѣ,
Dio Cassie деспре Нєрва шї Antonie Піѣ, Лкванѣ
деспре Помпеїѣ шї I. Чєсарѣ, Іосїфѣ деспре Евреї,
Павлѣ Дїаконѣ деспре Лонговарзі, Родерїкѣ деспре
Годїї дїн Іспанїє.

Пре кѣтѣ карїгатеа есте лаѣдавїлѣ, не атѣта
їnvїдієа карєа нѣ нѣмаї дн оамїнїї семї-днвѣдїдї,
(чеї маї перїкълонїї) шї днрѣзѣтѣдїдї, карїї кѣ
лїтѣва ва де врічї вагѣтѣ не їнночєндїї, скорїндѣ
фѣрѣ фїєалѣ орї че ле шоптєсче рѣзѣтатеа лор;
дар шї дн вървадії чеї маї асемєнеа патїмѣ е-
сістѣ, аша Сократѣ аъ фост дншївєсѣ де кѣтрѣ
Платонѣ, Платонѣ де кѣтрѣ Арістотєлѣ, ачєста де
кѣтрѣ Аверроє, Чєчїліє де кѣтрѣ Сѣлпїчіє. Мєліє
(де зндє шї ротѣвєсче лєлєа) де кѣтрѣ Варро,
Еннїє де кѣтрѣ Орадє, Сєпєка де кѣтрѣ Гєлліє,
Ератостєнѣ де кѣтрѣ Стравонѣ, Ермодєнѣ де кѣ-
трѣ Чїчеро, Чїчеро де кѣтрѣ Саллєстіє.

Лєцієлаторїї попоарьлорѣ векї мълт с'аъ нє-
воїгѣ спре ачєєа кѣм ар пропъне пєнтрѣ де а фачє
днсодірєа маї ставїлѣ, шї лєцієгїтѣ, пєнтрѣ ачєєа
Солонѣ аъ ашъзат дн лєціє лѣї ка фїє карє че-
тѣдїанѣ сѣ се кѣсѣторєаскѣ, дн алт mod зп фїїѣ
спєрїѣ сє фїє мапчївїлѣ статълѣї. Дн чєлє 12
тавлє ла Ромнїї єра лєдє ка фїїї спєрїї (вастарзі)
сє нѣ поатѣ фї клїропомї нїчї о датѣ. Есхїнѣ ор-
торълѣ атєнїан вїїнд ла Родос аъ пропъсѣ сѣлѣтїндѣ
днсодірєа, пєнтрѣ кѣ ла дѣнчїї нѣмаї ачєїа авааъ
содії лєцієгїтє, карїї окънаѣ сєрвїдїї пѣвлїчє. Ла
Ромнїї нѣ сє нѣгєа днпродъчє дн маїєстратѣ на
марторѣ дакѣ нѣ єра кѣсѣторїгѣ, Чїчеро дн єнї-
стєлєлє фамїїларє зїчє, кѣ М. Норчіє Като нѣ аъ
лѣсарѣ не Рѣфѣ а сє фачє маїєстрѣ Еквїділорѣ,
де шї знкїлѣ сєѣ кѣ воєа сєпартлѣї лѣаѣ фост а-
лєс, зїкѣндѣ, кѣ ар аваєа копъкѣвїнє, пєнтрѣ кѣ ла
офічїї пѣвлїчє нїмє нѣ сє днвоєа дакѣ нѣ аваєа со-
ціє лєцієгїтѣ. Плініє дн єпїстєлєа са докєнєсчє нє
Фалкєнє пєнтрѣ кѣ єра нє кѣсѣторїгѣ, адъкѣндѣї
амїтє, кѣ ла романї єра лєдє, ка дїктаторїї, пре-

торїї, чєнсорїї, квесторїї, маїєстрїї еквїділорѣ (чеї
маї маїї дієтнїтѣдїї днтїмълѣ рєпѣвлїчєї) де н
єраѣ кѣсѣторїдїї, нѣ нѣгєаѣ окъна асемїнє офїчїї
Платархѣ мєтєорєазѣ : кѣ прєторїї ромнїї нѣ сѣ
фєрєаѣ нїчї дє кѣм сѣ шєадѣ дн вїсєрїкѣ чеї нє
кѣторїдїї, фєчєарєлє трєнзєа сѣ сє днкїнє днпїнтє
зшїлорѣ тємплѣлѣї, тїнєрїї шї вѣдъвїлє сє днпїнѣаѣ
дн цєпѣнкїї, нѣмаї чеї днсѣрадї шєдєаѣ. Плініє єпї-
стєлєа ла Фаватѣ зїчє : кѣ Авгѣстѣ нїчї знкїї нє-
кѣсѣторїгѣ нѣ ї да сказнє кѣнд грѣєа кѣ єлѣ, дн
контра нїчї нє зп днсѣратѣ нѣ л лѣса сѣї грѣєас-
кѣ стѣндѣ, чї мєзндѣ. Платархѣ скріє : кѣ Корїн-
тєнїї сє кѣсѣторєаѣ кѣ маї мълтє копъкѣвїнє дє
кѣтѣ содії лєцієгїтє, фїїнд кѣ єра лєдє, кѣ ачєлєа
карє нѣ ва крєсчє копїї, шї нѣ ва фї днсѣратѣ сє
фїє лїпсїгѣ дє днмортѣнтарє.

Тарєнтєнїї кѣ о содіє сє днсѣраѣ пєнтрѣ фа-
чєрєа копїлорѣ, їар 2 лє авааъ пєнтрѣ дієфѣтѣрїї
Ла Атєнєнїї єра лєдє, ка зп варѣат сѣ сє кѣсѣто-
рєаскѣ кѣ 2 содії, ка дакѣ 1 ва фї волпавѣ, чѣє-
лалѣтѣ сѣї фїє копъкѣвїнѣ, асемєнєа дакѣ 1 ва фї
стєарнѣ, чєїалалѣтѣ сѣї паскѣ; шї аша чєа стєарнѣ
сѣ фїє ка о сєрѣѣ, їар карє наштє ка о доамнѣ.
Кѣнд с'аъ фъкът лєдєа ачєаста Сократ аваєа дє
содіє нє Сантїнє, дєчї прїп нѣтєрєа лєцілор с'аъ
кѣсѣторїгї шї кѣ Мірта фїїка лѣї Арістїдѣ, карє
кѣнд сє чєртаѣ днтрє сїнє, Сократѣ лє зїчєа : дє
чє сє чєартѣ пєнтрѣ дѣпєсл. кѣнд єлѣ є фєартє
дєформатѣ. Ла Мачєдємонєнїї 2 варѣадїї сє кѣсѣ-
торєаѣ кѣ о фѣтєїє, ка дакѣ знкїл ва фї ла рє-
вєлѣ, чєлєлалѣт сє рѣтѣнѣ а касѣ ла фѣтєїє. Dio-
дорѣ Сїчїліанѣ зїчє кѣ Егїптєнїї дѣлѣ плакѣ сє кѣ-
сѣторєаѣ кѣ маї мълтє фѣтєї, акѣрєра фїї а тѣ-
тѣрєр кїар дє ар фї фост шї дїн сєрѣѣ єраѣ клїро-
помї, зїкѣндѣ; кѣ трѣпєл аъ дєла матє, єар опѣ-
рєа дє ла татѣ. Платархѣ зїчє кѣ Чїмѣрїї сє кѣ-
сѣторєаѣ кѣ днсѣснїї фїїчєлє лор, карє датїнѣ Марїє
аъ нїтєрс'о.

(Ва зрѣма.)

Din Istoria Romanilor
din Dacia superioara de A. Panis Marianus aș emiț
șii sarcina a II, corespunzând pre vine amitenț-
rilor. Pentru avizajii și alții doritori de așii
cșpitira odora așest naționał pedacuziunea va servi
kș esemplare, dșnz denșnereea predișlăși ambelor
sarcinii 1 ф. 25 кр. т. к.